

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoE/50/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3216203083
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3216203083.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v exekučnej veci oprávneného EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti povinnému Q. C., bytom K nemocnici XXX/XX, D. nad D., o vymoženie 470,34 eur s prísl., na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 3Er/435/2016-16 zo dňa 14. decembra 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s poukazom na § 39 ods. 4, § 44 ods. 2 a 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej aj "Exekučný poriadok"), § 4 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. r) a 5 zákona č. 40/1964 Z. z. Občianskeho zákonníka. Uviedol, že návrhom spísaným na exekútorskom úrade dňa 26.08.2016, doručeným tunajšiemu súdu dňa 19.09.2016, sa oprávnený prostredníctvom právneho zástupcu domáha proti povinnému vykonania exekúcie pre vymoženie sumy 470,34 € s príslušenstvom, a to na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž sp. zn. SRSAspA 02541/15 zo dňa 21.01.2016 vydaný rozhodcom Mgr. Petrom Senovským, ktorý podľa vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti nadobudol právoplatnosť dňa 01.08.2016 a vykonateľnosť dňa 04.08.2016. Súd sa oboznámil s návrhom na vykonanie exekúcie, so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, s exekučným titulom, s predloženou Dohodou o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 25.11.2014 (ďalej aj ako "dohoda"), s Rozhodcovskou zmluvou zo dňa 25.11.2014 (ďalej aj ako "rozhodcovská zmluva") a zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné zamietnuť. Oprávnený a povinný uzavreli dňa 25.11.2014 dohodu. Toho istého dňa, t. j. dňa 25.11.2014, uzavreli oprávnený a povinný rozhodcovskú zmluvu. Dohoda, ktorú jej účastníci uzavreli, má formu spotrebiteľskej zmluvy, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by povinný pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Preskúmaním predmetnej Rozhodcovskej zmluvy zo dňa 25.11.2014 vzhľadom súd v takto ustanovenom zmluvnom dojednaní nekalú podmienku, k čomu ho viedli nasledovné dôvody. Pokiaľ ide o povinného, ktorý je dlžníkom na základe rozhodcovskej zmluvy, je nepochybné, že zmluvu uzatváral ako fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Definíciu spotrebiteľa upravuje Občiansky zákonník, ktorý je predpisom všeobecným (lex generalis) a aj zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý je vo vzťahu k všeobecnej úprave predpisom špeciálnym (lex specialis). Úprava spotrebiteľa obsiahnutá v Občianskom zákonníku je teda širšia ako úprava obsiahnutá v zákone o spotrebiteľských úveroch. Nespotrebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, t. j. spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti, pričom dôkazné bremeno na preukázanie nespotrebiteľského

charakteru zmluvy má dodávateľ (veriteľ). Z celkového formátu rozhodcovskej zmluvy (vo forme tlačiva) vyplýva, že ide o rovnaký typ zmluvy, aký veriteľ používal pri poskytovaní úverov fyzických osobám, pričom ide o zmluvy, ktoré boli vopred veriteľom pripravené pre veľký počet dlžníkov, ktorí pri ich uzatváraní nemohli ovplyvniť ich obsah a zmluvné dojednania. Rozhodcovská zmluva uzavretá medzi veriteľom a povinným ako dlžníkom je teda typizovanou, štandardnou zmluvou - uzatvára sa vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy nemá možnosť zmeniť. Keďže peňažné prostriedky boli poskytnuté povinnému bez uvedenia účelu a nebol zistený dôvod, pre ktorý by sa zákon o spotrebiteľských úveroch na zmluvu nevzťahoval, bol úver poskytnutý veriteľom povinnému posúdený za spotrebiteľský úver. Použitie spotrebiteľského práva na právny vzťah vzniknutý zmluvou nemení ani prípadný prevod, prípadne prechod práva zo zmluvy, napr. v dôsledku uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky, zániku veriteľa s právnym nástupcom. Neprijateľná rozhodcovská doložka (ako každá neprijateľná zmluvná podmienka) sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky preto odporuje dobrým mravom (rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc od neprijateľnej rozhodcovskej doložky). Súd ďalej poukazuje na to, že cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve v tomto prípade nebola individuálne dojednaná, jedná sa o vyplnené tlačivo, vopred pripravené oprávneným, bez možnosti jej zmeny, či úpravy. Súd zastáva názor, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obava, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležite naplánovať, je oprávnená. Rozhodcovskú doložku v rozhodcovskej zmluve si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej ustanoveniam. Možnosť povinného neprijatť návrh na pristúpenie k rozhodcovskej zmluve ako aj možnosť odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy aj bez uvedenia dôvodu najneskôr v deň predchádzajúci dňu podania žaloby na Stálom rozhodcovskom súde je podľa názoru súdu len formálnou možnosťou, nakoľko je nepochybné, že povinný rozhodcovskú zmluvu dostal spoločne s dohodou, obe boli vopred pripravené, s predtlačeným textom a ručne boli následne len dopísané údaje o povinnom. Takto vypísané tlačivá nie je možné považovať za individuálne dojednané zmluvné podmienky, a to ani v prípade rozhodcovskej zmluvy. Rovnako sa súd zaoberal ustanovením rozhodcovskej zmluvy bod 4., z ktorého vyplýva, že veriteľ poučil dlžníka o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, teda že dôsledkom jej uzatvorenia je možnosť riešenia sporov v rozhodcovskom konaní. Spory ďalej môžu byť riešené aj v súdnom konaní a výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi. Možnosť výberu je podľa názoru súdu len zdanlivá. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je na strane žalobcu, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej úpravy nemá žiadnu možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, v čom súd vzhliadol nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov. Takto definované poučenie povinného o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, poukázania na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechanie spotrebiteľovi za primeraných okolností možnosť sa rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve. Ide len o zostručnenie obsahu rozhodcovskej zmluvy v tom smere, že oprávnený povinnému uviedol, že bude rozhodovať rozhodcovský súd vybraný oprávneným, a že spor môže byť rozhodovaný aj v súdnom konaní (z čoho nie je jednoznačne zrejmé, či sa ma na mysli súdne konanie rozhodcovského alebo iného súdu, napr. všeobecného) a v neposlednom rade, že výber je na žalobcovi. Teda spotrebiteľovi v tomto prípade nebola poskytnutá dostatočná miera ochrany a spotrebiteľ nedokáže ani po takomto poučení poukázať na nekalosť zmluvnej podmienky. Rozhodcovská doložka uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, na podklade ktorej veriteľ - dodávateľ iniciuje voči spotrebiteľovi rozhodcovské konanie a ktorá nebola dojednaná individuálne, resp. po vzniku sporu medzi účastníkmi zmluvy, súd považuje za neprijateľnú (nekalú) podmienku v spotrebiteľskej zmluve a z toho dôvodu za absolútne neplatnú, pretože poskytuje veriteľovi neprimeranú a nedôvodnú výhodu voči dlžníkovi spočívajúcu v tom, že môže vopred a výlučne podľa vlastnej vôle určiť súkromnoprávny subjekt, ktorý bude rozhodovať prípadný spor so spotrebiteľom a vylúčiť tak pre prípad iniciovania rozhodcovského konania veriteľom ochranu práv spotrebiteľa všeobecným súdom. Exekučný súd posudzoval platnosť rozhodcovskej doložky aj v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR vysloveným vo viacerých rozhodnutiach, podľa ktorého exekučný súd má právomoc a povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky. V prípade zistenia jej neplatnosti je exekučný titul vydaný na jej podklade rozhodcovským súdom materiálne nevykonateľný. (bližšie napr. rozh. NS SR sp. zn. 6 Cdo 135/2012, sp. zn. 3 Cdo 146/2011, sp. zn. 6 Cdo 1/2012, sp. zn. 6 Cdo 143/2011 a iné). Povinnosť skúmať zákonnosť exekučného titulu pre exekučný súd vyplýva aj z právneho názoru Ústavného súdu SR (I. ÚS 456/2011). Vychádzajúc z

takto zisteného skutkového stavu, súd po dôkladnom preskúmaní rozhodcovského rozsudku, pripojenej dohody, rozhodcovskej zmluvy, dospel k názoru, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné zamietnuť pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

2. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie oprávnený, v ktorom poukázal na skutočnosť, ktorou boli zmeny v slovenskom právnom poriadku v oblasti spotrebiteľského rozhodcovského konania, ktorým sa oprávnený podrobil a pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy s povinným postupoval prísne podľa zákonom vymedzených pravidiel ako aj v súlade s rozhodovacou činnosťou exekučných súdov. Pričom zdôraznil, že napriek tomu, že v čase podpisu predmetnej rozhodcovskej zmluvy nebolo účinné ustanovenie § 3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, táto je uzatvorená na samostatnom dokumente, a je tak obsahovo ako aj formálne oddelená od Dohody o uznaní záväzku. Povinný rozhodcovskú zmluvu podpísal sám a dobrovoľne, pričom jej podpisom nebolo nijako podmienené poskytnutie úveru. Listina s názvom Rozhodcovská zmluva neobsahovala žiadne iné dojednania okrem rozhodcovskej zmluvy. To znamená, že spotrebiteľ ju mohol odmietnuť, čím by zároveň neodmietol žiadne iné zmluvné ustanovenia, keďže sa v danej rozhodcovskej zmluve nenachádzali. Oprávnený ďalej dal do pozornosti, že povinný mal nielen možnosť predmetnú rozhodcovskú zmluvu nepodpísať, ale v zmysle bodu 3.3 tejto rozhodcovskej zmluvy mohol od nej bez udania dôvodu odstúpiť. To znamená, že akákoľvek úvaha súdu o vzdaní sa práv spotrebiteľom, nemá žiadne ani len logické opodstatnenie. Má za to, že ak bolo v úmysle zákonodarcu zakázať v spotrebiteľských sporoch rozhodcovské konanie, neprijímal by samostatný zákon na jeho úpravu. Vzhľadom na to, že zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní umožňuje, aby boli spotrebiteľské spory za určitých podmienok prejednané na rozhodcovskom súde zriadenom podľa tohto zákona, nie je potom možné pripustiť, aby rozhodcovský rozsudok vydaný podľa tohto zákona nebol považovaný za exekučný titul, na podklade ktorého je možné vykonať exekúciu. Oprávnený zároveň poukázal na ust. § 3 ods. 6 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, v zmysle ktorého spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobmedzuje právo spotrebiteľa obrátiť sa na súd. Uvedené podľa oprávneného potvrdzuje, že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vzhľadom na uvedené, je podľa oprávneného zrejme, že splnil všetky podmienky stanovené zákonodarcom a preto nie je dôvod na to, aby exekučný súd považoval uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy v zmysle zákona za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Takýto postup súdu je neakceptovateľný a neprípustný. Oprávnený tiež poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 M Cdo 11/2010 zo dňa 26.09.2011, z ktorého vyplýva, že preskúmanie správnosti rozhodcovského rozsudku exekučným súdom je možné, len pokiaľ ide o dôvod uvedený v § 45 ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. Oprávnený preto na základe vyššie uvedeného navrhuje odvolaciemu súdu aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie.

3. Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne uznesením z 28. marca 2017 sp.zn. 5CoE/16/2017 odvolanie oprávneného odmietol ako oneskorene podané podľa ust. § 386 písm. a) a § 362 ods. 1 CSP. Vychádzal z toho, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie bolo oprávnenému doručené 15. decembra 2016, zákonom stanovená 15-dňová lehota na podanie odvolania začala plynúť 16. decembra 2016 a skončila v piatok 30. decembra 2016. Oprávnený podal odvolanie e-mailom až 2. januára 2017, teda po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

4. Najvyšší súd uznesením č.k. 3Ecdo/12/2017 zo dňa 11. apríla 2018 zrušil uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5CoE/16/2017 zo dňa 28. marca 2017 na podklade podaného dovolania oprávneným a vec mu vrátil na ďalšie konanie. K uvedenému ho viedlo zistenie, že oprávnený prevzal uznesenie súdu prvej inštancie 15. decembra 2016, posledným dňom lehoty na podanie odvolania bol 30. december 2016, ktorý pripadol na piatok a bol dňom pracovným. Z obsahu spisu ďalej zistil, že odvolanie oprávneného proti uzneseniu súdu prvej inštancie bolo podané e-mailom 30. decembra 2016 a bolo doručené v listinnej podobe v lehote podľa § 125 ods. 2 CSP.

4. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle § 380 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

5. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so

zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

6. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

7. Podľa § 73 ods. 3, 4 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia. Na základe rozhodcovskej zmluvy uzavretej pred 1. januárom 2015 môže spor spĺňajúci podmienky podľa tohto zákona po 1. januári 2015 rozhodovať len rozhodca v konaní pred stálym rozhodcovským súdom, ktorí spĺňajú podmienky podľa tohto zákona.

8. Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 73 ods. 3, 4 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní rozhodcovskú zmluvu či spĺňa zákonom stanovené náležitosti (t.j. jej platnosť), a z úradnej povinnosti tiež posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento spĺňa zákonom ustanovené náležitosti, a teda, či neprekračuje medze uplatnených návrhov, či neodporuje zákonu, alebo ho obchádza či sa prieči dobrým mravom, ďalej či neprisudzuje plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá je v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, najmä ak obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ak však súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z týchto podmienok, žiadosť o udelenie poverenia zamietne. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý je potrebné úplne alebo čiastočne exekučné konanie zastaviť, resp. v danom prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

9. Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či nie je tu taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Na rozdiel od iných exekučných titulov vymenovaných v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, Exekučný poriadok v ustanovení § 44 ods. 3 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska hmotného práva.

10. Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex officio) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012, sp. zn. 6 Cdo

105/2011). Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 230/2011).

11. Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu "rozhodnutia" nevykonateľného, majúceho účinky paktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

12. Aj v preskúmvanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý skúmal, či bola v danej veci medzi účastníkmi konania platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k "zrušeniu" tohto rozhodnutia. Exekučný súd v súlade so zákonom skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd. Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

13. Za správny považuje odvolací súd právny názor súdu prvej inštancie, že predmetná Zmluva č. 1033504342 zo dňa 12.03.2010 a na ňu nadväzujúca Dohoda o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 25.11.2014 je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné aplikovať ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v spojení s ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa a to napriek skutočnosti, že zmluva o úvere je v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka tzv. absolútny obchod. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú obchodnoprávne vzťahy len podmnožinou občianskoprávných vzťahov, a preto ak v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi neexistovala špeciálna úprava ochrany spotrebiteľa v Obchodnom zákonníku, bolo v zmysle § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka potrebné na právny vzťah účastníkov subsidiárne aplikovať aj ustanovenia o ochrane spotrebiteľa obsiahnuté v Občianskom zákonníku. Preto súd prvej inštancie postupoval správne, ak na vzťah účastníkov aplikoval príslušné právne normy chrániace spotrebiteľa.

14. Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Predtlačené poučenie oprávneného v rozhodcovskej zmluve o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy odvolací súd nepovažuje za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania. Oprávnený si tak v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku, je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

15. Za neprimeranú je potrebné považovať zmluvnú podmienku v danej veci, obsiahnutú v rozhodcovskej zmluve, ktorú predkladal oprávnený povinnému na formulári, pričom nebola individuálne dojednaná a jej obsah povinný ani nemohol ovplyvniť. Veriteľ mohol na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovi, resp. rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy. Vychádzajúc z komplexnej

úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú zmluvu v celosti za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

16. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že nakoľko v predmetnom prípade bola uzavretá neplatná rozhodcovská zmluva, táto nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu (v danom prípade Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž) na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky (čiže stať sa spôsobilým podkladom exekúcie alebo tiež exekučným titulom). Podobne tak judikoval i Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21. marca 2012 skonštatoval, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

17. Taktiež odvolací súd zároveň poukazuje na to, že štandardná formulárová zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou len tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po podpise zmluvy právo túto odmietnuť (resp. od nej odstúpiť). Uvedené tiež nemení nič na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde. Odvolací súd zároveň uvádza, že kto mlčí tam, kde nie je povinný sa vyjadriť, nie je možné toto jeho mlčanie považovať ani za súhlas ani za nesúhlas. Dodávateľ núti spotrebiteľa spotrebiteľskou zmluvou ku konaniu, ktoré nie je povinný vykonať, s cieľom dosiahnutia prejednávania veci pred rozhodcovským súdom a obchádzania ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa. Znenie rozhodcovskej zmluvy (doložky) nemusí odporovať doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). O obchádzanie zákona ide vtedy, ak je právnym úkonom dohodnuté niečo, čo síce nie je so zákonom v priamom rozpore, avšak svojimi dôsledkami sleduje cieľ, aby zákon nebol dodržaný (nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/95 zo dňa 24.05.1995).

18. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne konformným spôsobom. Uvedené zákonné ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní je pritom podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ktorého členské štáty Európskej únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách, uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

19. Odvolací súd zároveň uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v danom prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská zmluva a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 55/2011 zo dňa 24. februára 2011).

20. Odvolací súd uzatvára, že súd prvej inštancie v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na

základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

21. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).